

הקנקן השבור

ג'מייקה

כתב וו.אודובסקי (1806 – 1869)

חיו פעם שתי אחיות, אלמנות, ולכל אחת מהן הייתה בת אחת. אחת האלמנות מתה, ולפני מותה ביקשה מאחותה לדאוג לבת שלה. אלא שהאחות התייחסה רע מאוד לבת של אחותה, פינקה את הבת שלה עצמה, ואת מאשה, הבת החורגת, הזניחה, לא הלבישה כמו שצריך, העבידה אותה קשה והאכילה רק בשאריות. חיים קשים היו למאשה אצל הדודה שלה, ויום אחד נפלה עליה עוד צרה – היא מעדה כשהביאה מים לשולחן, והקנקן שבידה נשבר. הדודה כעסה מאוד וגירשה את מאשה

מהבית. "לכי מכאן ואל תחזרי עד שלא תשיגי לנו קנקן חדש!" קראה. ואיפה להשיג קנקן כזה? הלכה מאשה בדרך ובוכה. עץ כותנה עמד ליד השביל. מאשה עברה וראתה אישה זקנה, בשמלה אדומה, שיושבת בצל העץ. אבל לאישה לא היה ראש!

מאשה השתוממה, לא פשוט הוא הדבר לפגוש אישה ללא ראש. והיא השתוממה עוד יותר כשהאישה אמרה לה:

"מה את רואה, ילדה?"

"אינני רואה דבר, סבתא" ענתה מאשה.
היא לא רצתה לבייש את האישה ולהביע
את פליאה שלה מכך שאישה ללא ראש
מדברת.

"הנה ילדה טובה" אמרה האישה "לכי
הלאה."

מאשה המשיכה בוכייה בדרכה והגיעה
לעץ קוקוס שעמד ליד השביל. גם שם
ישבה אישה בצל העץ, וגם זו הייתה ללא
ראש ובשמלה אדומה.

גם האישה הזו שאלה את מאשה מה
היא רואה, וגם לה ענתה מאשה שלא
רואה דבר. והאישה שתחת העץ אמרה
"הנה ילדה טובה, לכי הלאה."

הלכה מאשה בשביל, אבל נעשה כבר
מאוחר והיא הייתה רעבה מאוד. הולכת
ובוכה, מרעב ומכעס על הדודה הרעה.
היא הרי לא הספיקה לאכול בבוקר כי
הדודה גירשה אותה. וכך היא הגיעה

לעץ שכולו אדם, גם הגזע וגם העלים,
ולא רחוק מהעץ עמד בית קטן. גם שם
ישבה אישה זקנה, אבל זו כבר עם ראש
על כתפיה.

מאשה עצרה ושאלה את האישה:

"מה שלומך, סבתא? איך הבריאות
שלך?"

"בסדר, בסדר, ילדתי" ענתה האישה
"ומה אתך? את לא נראית טוב."

"סבתא, אני רעבה."

"אז תכנסי לבית, ילדה. עומד שם סיר
של דחן עם אפונה. תאכלי לשובע, אבל
אל תשכחי את החתול השחור."

מאשה נכנסה לבית, וראתה על השולחן
סיר עם דוחן ואפונה, אבל אז בא מולה
חתול שחור. היא התחלקה עם החתול

במה שהיה בסיר. החתול אכל והלך
בדרכו, והיא רצתה כבר לצאת כשנכנסה
בעלת הבית בשמלה אדומה.

"יפה, ילדתי" אמרה האישה "אני מרוצה

תחת עץ קוקוס, ומהביצה קפץ בית יפה
עם חלונות גדולים ויפים וגם שדה גדול
של קני סוכר. תחת עץ הכותנה שברה
מאשה את הביצה השלישית, וממנה
יצאה מרכבה מפוארת, רתומה לזוג
סוסים לבנים. מאשה נכנסה למרכבה
ונסעה בה לדודה הביתה, מסרה את
הקנקן וסיפרה לדודה שהיא עכשיו בעלת
בית של בית יפה ועוד שדה. היא סיפרה
לדודה בדיוק מה ואיך קרה הדבר ואחר
כך נסעה אל הבית הנהדר שלה עם
שדה קנה הסוכר.

ממך. עכשיו לכי ללול וקחי לך משם
שלוש ביצים, אבל את אלה שמדברות
בקול אדם אל תיקחי."
מאשה הופתעה מאוד. ביצים מדברות
בקול אדם? אבל היא הלכה ללול. עוד
לא הספיקה להיכנס כשבולל קם רעש
גדול וצעקות. הביצים קראו בקול "קחי
אותי! קחי אותי!"

אך מאשה לא שכחה מה שאמרה לה
האישה. היא חיפשה היטב ומצאה שלוש
ביצים, קטנות ושחרחרות, שלא הוציאו
אף הגה.
מאשה הודתה לבעלת הבית הנחמדה,
שאמרה לה לפרידה:
"לכי, ילדה, אבל אל תשכחי לשבור תחת
כל עץ את אחת הביצים."
מאשה שמעה בקולה. היא ניגשה לעץ
האדום ושברה שם ביצה אחת. מהביצה
קפץ קנקן, בדיוק כזה כמו הקנקן שנשבר
בבוקר. את הביצה השנייה היא שברה

כשלדודה של מאשה נודע כל הסיפור היא התמלאה בקנאה. בלי לחכות רגע היא שלחה את בתה לאותה הדרך בה הלכה מאשה. גם הבת שלה הגיעה לעץ הכותנה וגם היא ראתה את האישה ללא ראש, ששאלה אותה מה היא רואה. "בוודאי שאני רואה?" ענתה הבת המפונקת והלא נימוסית "אני רואה אישה זקנה בלי ראש!" האישה נעלבה והעלבון היה כפול – ראשית, כי לא נימוסי היה להדגיש את הפגם הגופני שלה, ושנית, כי לא חכם היה לומר זאת. אילו מישהו שמע, היה יכול לחשוב שמדובר במכשפה. "את נערה רעה" אמרה הזקנה "ודרכך לא תסתיים בהצלחה." אך הבת הרעה לא שמה לב דבריה של האישה והמשיכה אל עץ הקוקוס, ושם קרה אותו הדבר. וכשהנערה הגיעה לעץ האדום וראתה שם את האישה בשמלה

אדומה, אמרה פשוט: "אני רעבה, תני לי משהו לאכול!" אפילו בלי לברך קודם את האישה או לומר "בבקשה." למרות זאת האישה הזמינה אותה הביתה והציעה לה לאכול מסיר הדוחן, וגם לזכור את החתול השחור. אך למרות שאמרה זאת אפילו פעמיים, הבת הרעבה רוקנה את סיר הדוחן לבדה והחתול נישאר רעב. הדבר לא מנע מבעלת הבית להפנות את הבת ללול, לקחת מהביצים שלא מדברות בקול אנוש. אלא שדווקא הביצים שקראו "קחי אותי!" היו יפות וגדולות יותר, כך שהבת לקחה שלוש מאלה שצעקו הכי חזק, בלי לשים לב להוראת בעלת הבית. ועוד, כדי להסתיר בפני בעלת הבית את הבחירה שלה, היא לא חזרה אל הבית הקטן, אלא הלכה ישר הביתה. היא לא

הספיקה להגיע לעץ האדום כשהסקרנות שלה גברה והיא שברה ביצה אחת. מה זה? הביצה הייתה ריקה. מילא, יש עוד שתיים. היא שברה את הביצה השנייה וממנה יצא נחש ענק, שהתרומם על זנבו והוציא קול כה מאיים שהנערה התחילה לברוח בכל כוחה. בריצה היא פגעה בעץ הכותנה והפילה את הביצה השלישית. ומהביצה יצאה האישה בלי ראש שאמרה:

"שלוש פעמים פגשת אותי ושלוש פעמים התנהגת רע. אילו נהגת בנימוס, אילו לא נסית לרמות אותי, היית מקבלת גם את מה שקיבלה בת דודה שלך. אך לא מגיע לך דבר ומעתה יראו פניך כמו אותה הביצה השבורה!"

ואז האישה בלי ראש התיישבה על הנחש הגדול ונעלמו שניהם. מאז איש לא ראה באזור זה את האישה בשמלה אדומה.